

20 αὐτίου καθ' αὐτό, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός, ἢ δ' ὄρεξις τοῦ μέσου ἐστίν· τοῦτο γὰρ ἀγαθόν, οἷον τῷ ξηρῷ οὐχ ὑγρῷ γενέσθαι ἀλλ' ἐπὶ τὸ μέσον ἐλθεῖν, καὶ τῷ θερμῷ καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμοίως. ταῦτα μὲν οὖν ἀφείσθω· καὶ γὰρ ἐστὶν ἄλλοτριώτερα.

11 Ἔοικε δέ, καθάπερ ἐν ἀρχῇ εἴρηται, περὶ ταῦτα καὶ IX. ἐν τοῖς αὐτοῖς εἶναι ἢ τε φιλία καὶ τὸ δίκαιον. ἐν ἅπασῃ γὰρ κοινωνίᾳ δοκεῖ τι δίκαιον εἶναι, καὶ φιλία δέ· προσ-
αγορεύουσι γοῦν ὡς φίλους τοὺς σύμπλους καὶ τοὺς συστρα-
τιώτας, ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς ἐν ταῖς ἄλλαις κοινωνίαις. καθ'
30 ὅσον δὲ κοινωνοῦσιν, ἐπὶ τοσοῦτόν ἐστι φιλία· καὶ γὰρ τὸ δίκαιον. καὶ ἡ παροιμία “κοινὰ τὰ φίλων,” ὀρθῶς ἐν κοι-
νωνίᾳ γὰρ ἢ φιλία. ἔστι δ' ἀδελφοῖς μὲν καὶ ἐταίροις 2
πάντα κοινά, τοῖς δ' ἄλλοις ἀφωρισμένα, καὶ τοῖς μὲν πλείω τοῖς δ' ἐλάττω· καὶ γὰρ τῶν φιλιῶν αἱ μὲν μάλ-
35 λον αἱ δ' ἦγον. διαφέρει δὲ καὶ τὰ δίκαια· οὐ γὰρ
1180^a ταῦτα γονεῦσι πρὸς τέκνα καὶ ἀδελφοῖς πρὸς ἀλλήλους, οὐδ' ἐταίροις καὶ πολίταις, ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων φιλιῶν. ἕτερα δὲ καὶ τὰ ἄδικα πρὸς ἐκάστους τούτων, καὶ 3
αὔξησιν λαμβάνει τῷ μᾶλλον πρὸς φίλους εἶναι, οἷον χρή-
5 ματα ἀποστερηῆσαι ἐταῖρον δεινότερον ἢ πολίτην, καὶ μὴ βοηθῆσαι ἀδελφῷ ἢ ὀθνείῳ, καὶ πατάξαι πατέρα ἢ ὄντιν ἄλλον. αὔξεσθαι δὲ πέφυκεν ἅμα τῇ φιλίᾳ καὶ τὸ δίκαιον, ὡς ἐν τοῖς αὐτοῖς ὄντα καὶ ἐπ' ἴσον διήκοντα. αἱ 4
δὲ κοινωνίαι πᾶσαι μορίοις εἰσὶ τῆς πολιτικῆς· συμπο-
10 ρεύονται γὰρ ἐπὶ τινι συμφέροντι, καὶ ποριζόμενοί τι τῶν εἰς τὸν βίον· καὶ ἡ πολιτικὴ δὲ κοινωνία τοῦ συμφέροντος χάριν δοκεῖ καὶ ἐξ ἀρχῆς συνελθεῖν καὶ διαμένειν· τούτου

21. ὑγρῷ οὐ ξηρῷ K^b Asp. 25. ταυτὸ K^b 28. οὖν Γ: γὰρ L^b: δὲ M^b 33. ἄλλοις om. K^b 1180^a 3. τὰ δίκαια L^b Γ 7. πέ-
φυκεν] φαίνεται K^b

γὰρ καὶ οἱ νομοθέται στοχάζονται, καὶ δίκαιόν φασι εἶναι
5 τὸ κοινῇ συμφέρον. αἱ μὲν οὖν ἄλλαι κοινωνίαι κατὰ μέρος τοῦ συμφέροντος ἐφίενται, οἷον πλωτῆρες μὲν τοῦ κατὰ τὸν 15
πλοῦν πρὸς ἐργασίαν χρημάτων ἢ τι τοιοῦτου, συστρατιώται δὲ τοῦ κατὰ τὸν πόλεμον, εἴτε χρημάτων εἴτε νίκης ἢ πό-
λεως ὀρεγόμενοι, ὁμοίως δὲ καὶ φυλέται καὶ δημόται. [ἐνταῦθα δὲ τῶν κοινωνιῶν δι' ἡδονὴν δοκοῦσι γίνεσθαι, θιασω-
τῶν καὶ ἐρανιστῶν· αὐταὶ γὰρ θυσίας ἔνεκα καὶ συνουσίας.] 20
πᾶσαι δ' αὐταὶ ὑπὸ τὴν πολιτικὴν εἰκόασιν εἶναι· οὐ γὰρ τοῦ παρόντος συμφέροντος ἢ πολιτικῆς ἐφίεται, ἀλλ' εἰς ἅπαντα τὸν βίον * * θυσίας τε ποιοῦντες καὶ περὶ ταύτας
συνόδους, τιμὰς <τε> ἀπομένοντες τοῖς θεοῖς, καὶ αὐτοῖς ἀνα-
παύσεις πορίζοντες μεθ' ἡδονῆς. αἱ γὰρ ἀρχαῖαι θυσίαι καὶ 25
σύνοδοι φαίνονται γίνεσθαι μετὰ τὰς τῶν καρπῶν συγκο-
μιδὰς οἷον ἀπαρχαί· μάλιστα γὰρ ἐν τούτοις ἐσχόλαζον
6 τοῖς καιροῖς. πᾶσαι δὲ φαίνονται αἱ κοινωνίαι μόρια τῆς πολιτικῆς εἶναι· ἀκολουθήσουσι δὲ αἱ τοιαῦται φιλίαι ταῖς
τοιαύταις κοινωνίαις. 30

X. Πολιτείας δ' ἐστὶν εἶδη τρία, ἴσαι δὲ καὶ παρεκβά- 12
σεις, οἷον φθοραὶ τούτων. εἰσὶ δ' αἱ μὲν πολιτεῖαι βασι-
λεία τε καὶ ἀριστοκρατία, τρίτη δὲ ἀπὸ τιμημάτων, ἣν
τιμοκρατικὴν λέγειν οἰκείου φαίνεται, πολιτείαν δ' αὐτὴν
2 εἰώθασιν οἱ πλείστοι καλεῖν. τούτων δὲ βελτίστη μὲν ἢ 35
βασιλεία, χειρίστη δ' ἢ τιμοκρατία. παρέκβασις δὲ βασι-
λείας μὲν τυραννίς· ἀμφω γὰρ μοναρχίαι, διαφέρουσι δὲ 1180^b
πλείστον· ὁ μὲν γὰρ τύραννος τὸ αὐτῷ συμφέρον σκοπεῖ,
ὁ δὲ βασιλεὺς τὸ τῶν ἀρχομένων. οὐ γὰρ ἐστὶ βασιλεὺς

19. εἶναι—20. συνουσίας fort. infra post 23. βίον ponenda fort. <αἱ>
θιασωτῶν 20. fort. οὗτοι 21. εἶναι om. K^b 22. τοῦ] ἐπὶ
τοῦ K^b 23. ταύτας τὰς συνόδους K^b L^b 24. τε add. Γ 30.
τοιαύταις om. K^b 32. δ' αἱ om. K^b 33. δὲ K^b: δ' ἢ vulg.

ὁ μὴ αὐτάρκης καὶ πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς ὑπερέχων· ὁ δὲ
 5 τοιοῦτος οὐδενὸς προσδεῖται· τὰ ὠφέλιμα οὖν αὐτῷ μὲν οὐκ
 ἂν σκοποῖη, τοῖς δ' ἀρχομένοις· ὁ γὰρ μὴ τοιοῦτος κληρω-
 τὸς ἂν τις εἴη βασιλεὺς. ἡ δὲ τυραννὶς ἐξ ἑναντίας ταύτης·
 τὸ γὰρ ἑαυτῷ ἀγαθὸν διώκει. καὶ φανερώτερον ἐπὶ ταύ-
 10 της ὅτι χειρίστη· κάκιστον δὲ τὸ ἑναντίον τῷ βελτίστῳ.
 μεταβαίνει δ' ἐκ βασιλείας εἰς τυραννίδα· φανλότης γὰρ 3
 ἔστι μοναρχίας ἢ τυραννίς, ὁ δὲ μοχθηρὸς βασιλεὺς τύραν-
 νος γίνεται. ἐξ ἀριστοκρατίας δὲ εἰς ὀλιγαρχίαν κακίᾳ τῶν
 ἀρχόντων, οἱ νέμουσι τὰ τῆς πόλεως παρὰ τὴν ἀξίαν, καὶ
 πάντα ἢ τὰ πλείστα τῶν ἀγαθῶν ἑαυτοῖς, καὶ τὰς ἀρχὰς
 15 αἰεὶ τοῖς αὐτοῖς, περὶ πλείστου ποιούμενοι τὸ πλουτεῖν· ὀλίγοι
 δὲ ἄρχουσι καὶ μοχθηροὶ ἀντὶ τῶν ἐπιεικεστάτων. ἐκ δὲ
 τιμοκρατίας εἰς δημοκρατίαν· σύνοροι γὰρ εἰσιν αὗται·
 πλήθους γὰρ βούλεται καὶ ἡ τιμοκρατία εἶναι, καὶ ἴσοι
 20 πάντες οἱ ἐν τῷ τιμήματι. ἥκιστα δὲ μοχθηρὸν ἔστιν ἡ
 δημοκρατία· ἐπὶ μικρὸν γὰρ παρεκβαίνει τὸ τῆς πολιτείας
 εἶδος. μεταβάλλουσι μὲν οὖν μάλισθ' οὕτως αἱ πολιτεῖαι·
 ἐλάχιστον γὰρ οὕτω καὶ ῥᾶστα μεταβαίνουσιν. ὁμοιώματα 4
 δ' αὐτῶν καὶ οἶον παραδείγματα λάβοι τις ἂν καὶ ἐν
 ταῖς οἰκίαις. ἡ μὲν γὰρ πατρὸς πρὸς υἱεῖς κοινωνία βασι-
 25 λείας ἔχει σχῆμα· τῶν τέκνων γὰρ τῷ πατρὶ μέλει· ἐν-
 τεῦθεν δὲ καὶ Ὅμηρος τὸν Δία πατέρα προσαγορεύει πα-
 τρική γὰρ ἀρχὴ βούλεται ἢ βασιλεία εἶναι. ἐν Πέρσαις
 δ' ἡ τοῦ πατρὸς τυραννικὴ· χρωῖται γὰρ ὡς δούλοις τοῖς
 υἱέσιν. τυραννικὴ δὲ καὶ ἡ δεσπότης πρὸς δούλους· τὸ γὰρ
 30 τοῦ δεσπότης συμφέρον ἐν αὐτῇ πράττεται. αὕτη μὲν οὖν
 ὀρθῆ φαίνεται, ἡ Περσικὴ δ' ἡμαρτημένη· τῶν διαφερόν-

1160^b 7. εἴη O^b: εἴη ἢ vulg.11. δὴ K^b16. δέ] δὴ Γ: δὲ δὴ M^b19. τῷ ἐτ ἢ om. K^b

5 των γὰρ αἱ ἀρχαὶ διάφοροι. ἀνδρὸς δὲ καὶ γυναικὸς ἀρι-
 στοκρατικὴ φαίνεται· κατ' ἀξίαν γὰρ ὁ ἀνὴρ ἄρχει, καὶ
 περὶ ταῦτα ἂ δεῖ τὸν ἄνδρα· ὅσα δὲ γυναικὶ ἀρμόζει,
 ἐκεῖνη ἀποδίδωσιν. ἀπάντων δὲ κυριεῶν ὁ ἀνὴρ εἰς ὀλι- 35
 γαρχίαν μεθίστησιν· παρὰ τὴν ἀξίαν γὰρ αὐτὸ ποιεῖ, καὶ
 οὐχ ἢ ἀμεινῶν. ἐνίοτε δὲ ἄρχουσιν αἱ γυναῖκες ἐπίκληροι 1161^a
 οὔσαι· οὐ δὴ γίνονται κατ' ἀρετὴν αἱ ἀρχαί, ἀλλὰ διὰ πλου-
 6 του καὶ δύναμιν, καθάπερ ἐν ταῖς ὀλιγαρχίαις. τιμοκρα-
 τικῆ δ' εἴκειν ἢ τῶν ἀδελφῶν· ἴσοι γάρ, πλὴν ἐφ' ὅσον
 ταῖς ἡλικίαις διαλλάττουσιν· διόπερ ἂν πολὺ ταῖς ἡλικίαις 5
 διαφέρωσιν, οὐκέτι ἀδελφικὴ γίνεται ἢ φιλία. δημοκρατία
 δὲ μάλιστα μὲν ἐν ταῖς ἀδεσπότης τῶν οἰκίσεων (ἐνταῦθα
 γὰρ πάντες ἐξ ἴσου), καὶ ἐν αἷς ἀσθενῆς ὁ ἄρχων καὶ
 ἐκάστω ἐξουσία.

XI. Καθ' ἐκάστην δὲ τῶν πολιτειῶν φιλία φαίνεται, ἐφ' 13
 ὅσον καὶ τὸ δίκαιον, βασιλεῖ μὲν πρὸς τοὺς βασιλευμένους
 ἐν ὑπεροχῇ εὐεργεσίας· εὐ γὰρ ποιεῖ τοὺς βασιλευμένους,
 εἶπερ ἀγαθὸς ὢν ἐπιμελεῖται αὐτῶν, ἢ εὐ πράττωσιν,
 ὥσπερ νομεὺς προβάτων· ὅθεν καὶ Ὅμηρος τὸν Ἀγαμέ-
 2 νουνα ποιμένα λαῶν εἶπεν. τοιαύτη δὲ καὶ ἡ πατρική, 15
 διαφέρει δὲ τῷ μεγέθει τῶν εὐεργετημάτων· αἴτιος γὰρ τοῦ
 εἶναι, δοκοῦντος μεγίστου, καὶ τροφῆς καὶ παιδείας. καὶ
 τοῖς προγόνοις δὲ ταῦτα προσνέμεται· φύσει τε ἀρχικὸν
 πατὴρ υἱῶν καὶ πρόγονοι ἐγγόνων καὶ βασιλεὺς βασιλευ-
 3 μένων. ἐν ὑπεροχῇ δὲ αἱ φιλίαι αὗται, διὸ καὶ τιμῶνται 20
 οἱ γονεῖς. καὶ τὸ δίκαιον δὴ ἐν τούτοις οὐ ταῦτ' ἀλλὰ τὸ
 4 κατ' ἀξίαν· οὕτω γὰρ καὶ ἡ φιλία. καὶ ἀνδρὸς δὲ πρὸς

34. ὅσα] ἢ K^b 35. πάντων K^b 1161^a 2. διὰ] κατὰ K^b 5. ἡλι-
 κίας οὐ διαλλάττουσιν pr. K^b 6. φαίνεται K^b δημοκρατία K^b 15.
 εἶπεν om. K^b 17. εἶναι post μεγίστου L^b (utrobique M^b Γ) 18.
 ἀπονέμεται M^b τε] τε γὰρ L^b M^b Γ 22. γὰρ ἂν καὶ M^b Γ